

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 vtrum tentare Deum sit grauius peccatum, quàm supersticio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](#)

Super quæ nonagesima septime articulum quartum.

N articulo quarto, tertio, & secundo, simil dubium occurrit, an tentare Deum sit semper peccatum mortale. Et est ratio dubii, quia in articulo tertio ponitur, quod tentare Deum est contra diuinam excellentiam & in art. 4 comparatur facundia gramen idolatriæ. Contra autem quod hæc non dantur de peccatis venialibus: ergo et semper peccatum mortale. Ex alia parabolata, quia Zacharias pater loannis Reporta peccatum tenet deum Deum, & tam non mortaliter. In similitudine Gedeonis in litera dicitur, peccatum peccando si gnum in velle, & tunc tunc ei exactius, & in catalogo funditorum ponitur ad fieri. *Ad hoc dicunt, quod tentare Deum ex uno genere est peccatum mortale, quoniam contrariatur diuinæ excellentiæ, & ex illius datione procedit, vel in litera dicitur. Proper imperfectionem tamen actus plures incurerunt alioquin Dei tentatio ab eo mortali peccato, sicut etiam in quibusc generis peccati intentum aliquid veniale propter imperfectionem adest. Vnde Zacharias, licet peccauerit petendo lignum, non nisi venialiter tam peccatum, ut etiam tempora temporali cum amplissima spiritualitate completa poena reficiatur: & peccatum cui fuit, quia non creditur verbo Angelis. Videtur quippe Angelus, & audiens exaudita orationem, sua pro salute populi, ac prope ehe falsum totum Messiam, ita quod ex eo, & vxore nascitur eius: et percursor eius, ut Hebas, cum fecerit ipsi ficerdos ex scriptura regulus Messias ad eos, non plene creditur lege geraturum peccatum, fratre monus ex causa ferendis, felicit ex naturali impossibilitate generationis ex ferente & sterili etiam in conjecture, non plene creditur ita annuntiari a Deo per Angelum sanctum, quamvis opinetur, quod ille est Angelus sanctus. Et propter hæc fidem*

A debilitatem petebat signum ut firmiter adhaceret, sine qua firma adhaesione non credimus proprie loquendo. In cuius signum Angelus itam relponit, Ego sum Gabriel, & misitus sum &c. Hæc autem infirmitas fidei non fuit de parentia, neque de excellentia, neque de prouidentia diuina, neque de veritate diuinæ dicti, sed de nuntio Dei, super sua tamen: quia ex circumstantiis, & dictis, & quia nihil ei maledicatur agendum cum aliquo periculo, debebat firmare iudicium suum, quo sibi videbatur nuntiatur. Dei esse, & consequenter credere omnia futura: & ideo fuit uenialis. Gedeon uero a quibusdam excusat tamquam ex familiaritate diuinæ personæ illa duo signa in uellere. Et posset forte excusari, quod pro ampliori Dei gloria manifestanda exercitum, cum esset nouus dux, non explorative, sed deprecative cum humilitate pro maiori sua gloria. Deus haec figura propalauit face ret. Si tamen uerbis foliis litera standum est, ubi non allegatur causa illa, nisi conditionalis uictoria, cuius prius certificationem, per Angelum habuerat, cum autore dicendum uideatur: quod non excusat peccato: ueniale tamen illud duto fuisse, quia per modum humiliis de precationis infirmatarem fidei sua adiuvandam petit confirmatione signorum, licet crederet, quod prius didicerat ab Angelo. Quassuerit tunc Gedeon dispositus eo modo, quo fides firmiter perficitur in fiducia, tunc disponit quando tentatur intrinsecus de fide. Ita quod imprecisione actus, quasi unicandi, ex quo processit humilis suppliatio, infra uenialitatem retentionem actum tentationis. Et per hac patet responso ad obiecta.

B Deum pertinent. dicitur. n. 1. Petri 5. Humiliamini sub potenti ma ntu Dci. & secunde ad Timot. 2. So licite cura teipsum probabile exhibere Deo. Vnde huiusmodi tentatio, irreligiositas species est.

A D TERTIVM dicendum, quod in cōparatione ad Deum, qui non uit cordis abscondita, non dicitur aliquis dolo depositum, sed per respectum ad homines: unde dolor per accidens se habet ad tentationem Dei: & propter hoc non oportet, quod tentatio Dei directe opponatur ueritati.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum tentatio Dei sit grauius peccatum, quam superstitio.

C A D QVARTVM sic proceditur. Viderur, quod tentatio Dei sit grauius peccatum quam superstitionis. Maior non poena pro maiori peccato infertur: sed grauius est punitum in Iudeis peccatum tentationis Dei, quam peccatum idolatriæ, quod tamen est praecipuum inter superstitiones: quia pro peccato idolatriæ interficiuntur ex eis viginti tria milia hominum, ut legitur Exod. 32. pro peccato autem tentationis omnes universaliiter in deserto perierunt, terram promissionis non intrantes, secundum illud Psal. 94. Tentarentur me patres vestri: & postea subditur, Quid, iurauit in ira mea, si introibunt in requiem meam: ergo tentare Deum est grauius peccatum, quam superstitionis.

E

D 2 Prat. Tertio aliquod peccatum vir est grauius, quod magis virtuti opponit: sed irreligiositas, cuius species est tentatio Dei, magis opponitur virtuti religionis, quod superstitio, quæ hæc aliquam similitudinem cū ipsa: ergo tentatio Dei est grauius peccatum, quam superstitionis.

T 3 Præt. Maius peccatum vir est irreuerenter se habere parentes, & irreuerentiam parentibus debitam alios exhibere: sed Deus est honorandus a nobis sicut omnium pater, ut dicitur Malach. 1. ergo maius peccatum esse videtur tentatio Dei, per quam irreuerenter nos habemus ad Deum, quam idolatria, per quam irreuerentiam Deo debita, exhibetur creature.

E

F 1 Prat. Tertio dicendum, quod ratione diuina excellenter est, quod sit singularis, & incommunicabilis: & ideo idem est contra diuinam irreuerentiam agere aliquod, & diuinam irreuerentiam alteri comunicare. Non est autem similis ratio de honore parentum, qui potest sine culpa, aliis comunicari.

QVAESTIO XCVIII.

De Periurio, in quatuor articulos diuisa.

G E INDE considerandum est de periurio. E T CIRCA hoc queruntur quatuor.

H Primò, Vtrum falsitas requiretur ad periurium.

I Secundò, Vtrum periurium sit semper peccatum.

J Tertiò, vtrum sit peccatum mortale.

K Secunda Secunda S. Thomæ.

I debilitatem petebat signum ut firmiter adhaceret, sine qua firma adhaesione non credimus proprie loquendo. In cuius signum Angelus itam relponit, Ego sum Gabriel, & misitus sum &c. Hæc autem infirmitas fidei non fuit de parentia, neque de excellentia, neque de prouidentia diuina, neque de veritate diuinæ dicti, sed de nuntio Dei, super sua tamen: quia ex circumstantiis, & dictis, & quia nihil ei maledicatur agendum cum aliquo periculo, debebat firmare iudicium suum, quo sibi videbatur nuntiatur.

L Dei esse, & consequenter credere omnia futura: & ideo fuit uenialis. Gedeon uero a quibusdam excusat tamquam ex familiaritate diuinæ personæ illa duo signa in uellere. Et posset forte excusari, quod pro ampliori Dei gloria manifestanda exercitum, cum esset nouus dux, non explorative, sed deprecative cum humilitate pro maiori sua gloria. Deus haec figura propalauit face ret.

M Si tamen uerbis foliis litera standum est, ubi non allegatur causa illa, nisi conditionalis uictoria, cuius prius certificationem, per Angelum habuerat, cum autore dicendum uideatur: quod non excusat peccato: ueniale tamen illud duto fuisse, quia per modum humiliis de

N precationis infirmatarem fidei sua adiuvandam petit confirmatione signorum, licet crederet, quod prius didicerat ab Angelo. Quassuerit tunc Gedeon dispositus eo modo, quo fides firmiter perficitur in fiducia, tunc disponit quando tentatur intrinsecus de fide. Ita quod imprecisione actus, quasi unicandi, ex quo processit humilis suppliatio, infra uenialitatem retentionem actum tentationis.

O Et per hac patet responso ad obiecta.

P In corp. 2r.

Q Super quæ nonagesima septime articulum quartum.

R Simbolus articulum primum.

S I N ar. 1. q. 9. 8. dubium

T occursit, de eo quod dicitur in corpore.

U Finis iuramenti est

V confirmatione dicti mani.

W Videatur enim hoc aduerteri primo ueritate: quia actus la

X tri, ut est iuramentum, non ordinatur.

Y H. 4 ad